

Alleen ga je misschien sneller, maar samen kom je verder

Deelnemers Town Deal Sterke Streken wisselen ervaringen uit

Tekst: Jean-Jacques Jouret

Onlangs hebben de deelnemers van de Town Deal Sterke Streken een tweedaags bezoek gebracht aan de gemeenten Noardeast-Fryslân en het Hogeland. Deze bijeenkomst bood bestuurders en projectleiders van de vijf gemeenten en vertegenwoordigers van de koepels K80, P10, VNG, het NPLW en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de mogelijkheid om kennis te delen en samen te werken aan de uitdagingen waarmee deze gemeenten geconfronteerd worden.

Kleinere en toch grote gemeenten

Met Town Deals richt het Rijk zich op middelgrote en kleinere gemeenten. Klein in de zin van het aantal inwoners (tot 50.000). Drie van de vijf deelnemende gemeenten (namelijk Bronckhorst, Noardeast-Fryslân en het Hogeland) behoren qua oppervlakte tot de grootsten van Nederland, met veel kernen en een groot buitengebied. De andere twee deelnemende gemeenten zijn Voerendaal en Beesel. De gemeenten willen aan de slag met zaken als verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, ontwikkeling van decentrale energiesystemen of gebiedsontwikkelingen. Voor hen is het, met een relatief kleine personele bezetting, een uitdaging om deze complexe opgaven alleen op te pakken. Een deel van deze problematiek wordt opgevangen door de ondersteuning door de partners die verbonden zijn aan Town Deals.

Noardeast-Fryslân: ketensamenwerking stimuleren

De deelnemers werden ontvangen bij Bowinn, campus voor innovatie in de bouw. Binnen Bowinn werken ondernemers, onderwijs en overheid samen aan kennis en innovatie op het gebied van bouw en installatietechniek. Recent heeft Bowinn op verzoek van de gemeente Noardeast-Fryslân een plan van aanpak opgesteld voor de verduurzamingsopgave van deze gemeente met 53 kernen en ruim 45.000 inwoners. In totaal gaat het hierbij om 6.000 woningen. Dit plan voorziet in een ketenaanpak waarmee ondernemers worden gefaciliteerd bij het verduurzamen van woningen.

Brede welvaart als rode draad

Rode draad in de presentaties van de vijf gemeentelijke projectleiders was de aandacht voor het welzijn van de inwoners, het versterken en vergroten van de brede welvaart en het creëren van een prettige leefomgeving. Dit denken en ontwikkelen vanuit brede welvaart betekent bouwen aan geluk en gezondheid voor nu maar vooral voor de toekomst. Met oog voor de mens, de aarde, de economie en de sociale samenhang.

Veranderende rol gemeenten

Daarnaast werd ook het belang van samenwerking vaak genoemd. De transitie-opgaven waar gemeenten voor staan, vragen om horizontale samenwerking binnen en tussen de gemeenten. Verticaal gaat het om samenwerking met de verschillende overheden, ministeries, waterschappen, agentschappen, natuurorganisaties en vooral de inwoners en bedrijven in een gemeente. Door de dealmakers van BZK, die gekoppeld zijn aan de vijf gemeenten, zijn inmiddels ook ambtenaren van andere ministeries betrokken bij enkele Town Deals. Die toegang tot andere ministeries in Den Haag wordt door de gemeenten gezien als één van de sterke punten van Town Deals. Al deze vormen van samenwerking vragen om verschillende rollen van een gemeente: ondernemend, normerend, ondersteunend of als partner. Waren gemeenten vroeger vooral faciliterend, nu wordt verwacht dat ze het initiatief nemen in de opstart van integrale gebiedsopgaven. Deze nieuwe rolgeving vraagt om een andere organisatievorm en manier van denken en handelen.

Vertrouwen in de overheid

Samenwerking vraagt om vertrouwen. Projectleiders vertelden dat zij merken dat het vertrouwen van inwoners en bedrijven in “de overheid” laag is. Ongeacht of dat de landelijke, provinciale of gemeentelijke overheid is. Dit is een bekend probleem dat aandacht verdient. Hoe gaat de overheid het vertrouwen van de burger terugwinnen? Een vraag voor alle bestuurslagen. Om de noodzakelijke transities waar we als land voor staan te realiseren, is dat vertrouwen van groot belang. Ook de inzetbaarheid van collega's wordt als een aandachtspunt genoemd. Een deel van deze problematiek wordt opgevangen door de ondersteuning van externe partners die verbonden zijn aan Town Deals. Zij nemen bijvoorbeeld de begeleiding van projecten of het doen van onderzoek op zich.

De trein rijdt

Ingrid Koenraats, directeur van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie, reflecteerde op de verschillende bijdragen. Zij complimenteerde de gemeente Noardeast-Fryslân met het feit dat zij, samen met drie andere Friese gemeenten, het initiatief heeft genomen tot de oprichting van Bowinn en het komen tot een ketenaanpak. Dat is tamelijk uniek. Wat ze bij alle projecten ziet, is het belang van het managen van verwachtingen van inwoners en ondernemers. Voor iedere opgave geldt dat gemeenten inzien dat investeren noodzakelijk is, en dat ze zoeken naar mogelijkheden om te versnellen en op te schalen. In veel gevallen rijdt de trein al, terwijl de rails nog worden gelegd. Town Deals helpt bij het reflecteren en het delen van kennis en informatie.

Waardevol

De tweede dag van het bezoek stond in het teken van het nader kennismaken met de gemeenten Noardeast-Fryslân en het Hogeland. Hiervoor brachten de deelnemers onder andere een bezoek aan een lokaal initiatief waar gewerkt wordt aan de verduurzaming van woningen. In Lauwersoog kreeg het gezelschap een presentatie over het Werelderfgoedcentrum Waddenzee dat hier gerealiseerd wordt. Dit moet onder andere bijdragen aan een versterking van het duurzaam toerisme als economische drager voor de regio. Tijdens een wandeling langs het Reitdiep wezen projectleiders Jacob Klaas Star en Janneke Schurer op de grote natuurhistorische en culturele waarde van het landschap.

Wethouder Bert Koonstra van Noardeast-Fryslân vatte deze tweedaagse als volgt samen: ‘Een nieuwsgierige tweedaagse, waar we plannen en ideeën hebben gedeeld, met als doel elkaar te inspireren. Een win-win effect, dat vraagt om een vervolg. Alleen ga je misschien sneller, maar samen kom je verder.’

Over Town Deals

Town Deals is een samenwerking waarin middelgrote en kleine gemeenten, de Rijksoverheid, kennisinstellingen en private partijen kennis en ervaring delen. Samen zetten zij zich in om vraagstukken over wonen, werken, leven en recreëren het hoofd te bieden. Dit moet zorgen voor vernieuwende ideeën voor de doorstroom op de woningmarkt en het vergroten van het woningaanbod, het behoud van lokale voorzieningen, verduurzaming en vergroting van de economische kwaliteit van een gemeente of regio. De opgedane kennis en lessen worden gedeeld, zodat ook andere gemeenten hier hun voordeel mee kunnen doen.

Town Deals zijn ontwikkeld met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Platform 31 en de koepelorganisaties van middelgrote (M50), kleinere (K80) en plattelandsgemeenten (P10). Ze zijn een aanvulling op City Deals, waar grootstedelijke vraagstukken in stedelijke gebieden centraal staan, in samenwerking met het programma Regio's aan de grens.

Wil je op de hoogte blijven van de ontwikkelingen rondom de Town Deal Sterke Streken? Stuur dan een e-mail naar [onze postbus](#).

EINDE BERICHT

Bericht voor de pers, niet voor publicatie:

Voor inhoudelijke vragen over de Town Deal Sterke Streken kunt u contact opnemen met projectleider Arnoud Leerling: info@leerlink.nl, 06-40464098.

Voor inhoudelijke vragen over het instrument Town Deals kunt u contact opnemen met dealmaker van Agenda Stad Steven Kroesbergen: steven.kroesbergen@minbzk.nl, 06-10328618.

Foto's: Eigen foto